

PORODIČNA PENZIJA

FOND
PIO
PENZIJSKOG I INVALIDSKOG
OSIGURANJA CRNE GORE

fondpio.me

PORODIČNA PENZIJA

OSTVARIVANJE PRAVA NA PORODIČNU PENZIJU

Pravo na porodičnu penziju mogu ostvariti članovi porodice:

- umrlog osiguranika koji je navršio najmanje pet godina staža osiguranja ili ispunio uslove za starosnu ili invalidsku penziju;
- umrlog korisnika starosne ili invalidske penzije.

Ako je smrt osiguranika nastala kao posljedica povrede na radu ili profesionalne bolesti, članovi njegove porodice stiču pravo na porodičnu penziju, bez obzira na dužinu staža osiguranja osiguranika.

ČLANOVI PORODICE KOJI MOGU OSTVARITI PRAVO NA PORODIČNU PENZIJU

Članovi porodice koji, uz ispunjenje zakonskih uslova, mogu ostvariti pravo na porodičnu penziju su:

- **bračni drug;**
- **vanbračni drug**, u skladu sa zakonom kojim se uređuju porodični odnosi:
 - ako je vanbračna zajednica trajala najmanje tri posljednje godine prije smrti osiguranika, odnosno korisnika prava, ili
 - ako je trajanje vanbračne zajednice od njenog zasnivanja do smrti osiguranika, odnosno korisnika prava bilo kraće od tri godine, a u toj vanbračnoj zajednici je rođeno zajedničko dijete.
 - Postojanje vanbračne zajednice utvrđuje se u vanparničnom sudskom postupku.
- **životni partner** koji je zaključio životno partnerstvo sa osobom istog pola, u skladu sa zakonom kojim se uređuje životno partnerstvo osoba istog pola;
- **djeca** (rođena u braku ili van braka, usvojena djeca i pastorčad, kao i djeca životnog partnera koje je osiguranik, odnosno korisnik prava, izdržavao).

Pravo na porodičnu penziju može, uz ispunjenje zakonskih uslova, ostvariti i **razvedeni bračni drug**, ako mu je pravnosnažnom presudom dosuđeno pravo na izdržavanje.

Pravo na porodičnu penziju može, uz ispunjenje zakonskih uslova, ostvariti i vanbračni drug u skladu sa zakonom kojim se uređuju porodični odnosi i životni partner u skladu sa zakonom kojim se uređuje životno partnerstvo osoba istog pola, ako je vanbračna zajednica prestala, odnosno životno partnerstvo raskinuto, a pravosnažnom presudom im je dosuđeno pravo na izdržavanje.

USLOVI ZA STICANJE PRAVA NA PORODIČNU PENZIJU

Da bi član porodice mogao ostvariti pravo na porodičnu penziju, neophodno je da su ispunjeni:

- uslovi koji se odnose na umrlog osiguranika, odnosno korisnika prava – takozvani opšti uslovi i
- uslovi koje je potrebno da ispune članovi porodice umrlog osiguranika, odnosno korisnika prava, kako bi ostvarili pravo na porodičnu penziju – takozvani posebni uslovi.

Za sticanje prava na porodičnu penziju potrebno je da budu ispunjeni i opšti i posebni uslovi.

Uslovi koji se odnose na umrlog osiguranika, odnosno korisnika prava (opšti uslovi) (Podnaslov)

Pravo na porodičnu penziju mogu ostvariti članovi porodice:

- umrlog osiguranika koji je navršio najmanje pet godina staža osiguranja ili ispunio uslove za starosnu ili invalidsku penziju;
- umrlog korisnika starosne ili invalidske penzije.

USLOVI KOJI SE ODMOZE NA ČLANOVE PORODICE

a) Uslovi pod kojima udovac ili udovica stiče pravo na porodičnu penziju

Udovica odnosno udovac stiče pravo na porodičnu penziju, ako je:

- do smrti bračnog druga navršio ili navršila 52 godine života;
- do smrti bračnog druga ili u roku od jedne godine od dana smrti bračnog druga postao ili postala potpuno nesposoban odnosno nesposobna za rad;
- poslije smrti bračnog druga ostalo jedno dijete ili više djece koja imaju pravo na porodičnu penziju po tom bračnom drugu, a udovac, odnosno udovica obavlja roditeljsku dužnost prema toj djeci. Udovac, odnosno udovica kod kojeg ili koje, u toku trajanja prava po tom osnovu, nastupi potpuna nesposobnost za rad, zadržava pravo na porodičnu penziju dok postoji ta nesposobnost.

Udovac ili udovica koji ili koja, u toku trajanja prava na porodičnu penziju stečenog po osnovu potpune nesposobnosti za rad ili po osnovu vršenja roditeljske dužnosti prema djeci, navršio 52 godine života, trajno zadržava pravo na porodičnu penziju.

Ako udovac, odnosno udovica do smrti bračnog druga nijesu navršili 52 godine života, ali su imali navršenih 45 godina života, imaju pravo na porodičnu penziju kada navrše 52 godine života.

b) Uslovi pod kojima dijete stiče pravo na porodičnu penziju

Dijete stiče pravo na porodičnu penziju i ona mu pripada:

- do navršenih 19 godina života, a poslije navršenih 19 godina života pravo mu pripada ukoliko je na školovanju, i to do završetka školovanja, ali

najkasnije do navršenih 25 godina života, ukoliko studira. Studiranjem se smatra pohađanje osnovnih, odnosno master studija.

- dok traje nesposobnost za samostalan život i rad, nastala do uzrasta do koga se djeci obezbjeđuje pravo na porodičnu penziju;
- dok traje nesposobnost za samostalan život i rad, nastala poslije uzrasta do koga se djeci obezbjeđuje pravo na porodičnu penziju, a prije smrti osiguranika, odnosno korisnika prava, pod uslovom da ga je osiguranik, odnosno korisnik prava izdržavao do svoje smrti.
- Dijete sa smetnjama u razvoju, u skladu sa propisima o vaspitanju i obrazovanju djece sa posebnim potrebama, stiče pravo na porodičnu penziju i ona mu pripada od prestanka zaposlenja, odnosno obavljanja samostalne djelatnosti.

POKRETANJE POSTUPKA ZA OSTVARIVANJE PRAVA NA PORODIČNU PENZIJU

Postupak za ostvarivanje prava na porodičnu penziju pokreće se na zahtjev člana porodice umrlog osiguranika, odnosno korisnika prava.

Zahtjev za ostvarivanje prava na porodičnu penziju podnosi se područnoj jedinici Fonda PIO Crne Gore na čijem području je umrli osiguranik, odnosno korisnik prava bio posljednji put osiguran.

DOKUMENTACIJA POTREBNA ZA OSTVARIVANJE PRAVA NA PORODIČNU PENZIJU

Uz zahtjev za ostvarivanje prava na porodičnu penziju podnosi se sljedeća dokumentacija:

- izvod iz registra umrlih,
- prijava o nesreći na poslu ako je smrt nastupila usljed povrede na radu,
- radna knjižica za umrlog osiguranika,
- dokaz o služenju vojnog roka za umrlog osiguranika,
- sve pisane dokaze o stažu u inostranstvu za umrlog osiguranika,
- izvod iz registra rođenih za sve članove porodice za koje se podnosi zahtjev za porodičnu penziju,
- izvod iz registra vjenčanih za udovicu/udovca koja/koji ostvaruje pravo na porodičnu penziju, izdat nakon smrti osiguranika/korisnika,
- pravosnažna sudska presuda o razvodu braka i dosuđenom izdržavanju za razvedenog bračnog druga,
- dokaz o postojanju vanbračne zajednice (vanparnični sudski postupak) kojim se utvrđuje postojanje vanbračne zajednice,

- dokaz o zaključenju životnog partnerstva sa osobom istog pola, u skladu sa zakonom kojim se uređuje životno partnerstvo osoba istog pola,
- školske potvrde za djecu stariju od 19 godina koja pravo na porodičnu penziju ostvaruju po osnovu školovanja,
- medicinska dokumentacija za članove porodice koji ostvaruju pravo na porodičnu penziju po osnovu potpune nesposobnosti za rad, odnosno nesposobnosti za samostalan život i rad,
- izjava da udovica/udovac, razvedeni bračni drug, vanbračni partner, odnosno životni partner sa osobom istog pola, nijesu u radnom odnosu, ne bave se samostalnom djelatnošću na teritoriji Crne Gore ili u inostranstvu i nijesu korisnici neke druge penzije;
- broj tekućeg računa (ako se želi da se penzija isplaćuje putem banke).

VAŽNO JE ZNATI:

- Zahtjev za ostvarivanje prava na porodičnu penziju podnosi se područnoj jedinici Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore na čijem području je umrli osiguranik od koga se izvodi pravo bio posljednji put osiguran, odnosno korisnik ostvario pravo na penziju i Odsjeku za sprovođenje inostranog osiguranja, ukoliko je dio staža osiguranja ostvaren u inostranstvu;
 - Djeca starija od 19 godina jednom godišnje dostavljaju potvrdu o školovanju;
 - Porodična penzija određuje se od starosne ili invalidske penzije koja bi osiguraniku pripadala u času smrti, odnosno od penzije koja je korisniku pripadala u času smrti, u procentu koji se utvrđuje prema broju članova porodice koji imaju pravo na tu penziju, i to:
 - za jednog člana 70%;
 - za dva člana 80%;
 - za tri člana 90%;
 - za četiri ili više članova 100%.
 - Ako pravo na porodičnu penziju imaju bračni drug i razvedeni bračni drug umrlog osiguranika, odnosno korisnika prava, određuje se jedna porodična penzija u visini koja pripada za jednog člana porodice i dijeli se u jednakim iznosima.
- Ovo pravilo se primjenjuje ako pravo na porodičnu penziju imaju i vanbračni drug u skladu sa zakonom kojim se uređuju porodični odnosi, i životni partner u skladu sa zakonom kojim se uređuje životno partnerstvo osoba istog pola, ako je vanbračna zajednica prestala, odnosno životno partnerstvo raskinuto, a pravosnažnom presudom im je dosuđeno pravo na izdržavanje;
- Djeci bez oba roditelja, pored porodične penzije po jednom roditelju, pripada i porodična penzija po drugom roditelju, i to:
 - za jedno dijete 20%,
 - za dva djeteta 40%,
 - za tri djeteta 60%,
 - za četvoro ili više djece 100% starosne ili invalidske penzije drugog roditelja.

Ako djeci, pored penzije po jednom roditelju, pripada i dio penzije po osnovu drugog roditelja, porodična penzija se određuje kao jedna i njen iznos ne može preći iznos najviše starosne penzije za penzijski staž od 40 godina;

- Kada je izdržavanje uslov za sticanje prava na porodičnu penziju, smatra se da je umrli osiguranik, odnosno korisnik prava na penziju izdržavao člana porodice, ako sopstveni prosječni mjesečni prihod člana porodice u prethodnoj godini ne prelazi iznos najniže penzije i ako je sa umrlim osiguranikom, odnosno korisnikom, do njegove smrti imao isto prebivalište;
- Kada je školovanje uslov za korišćenje prava na porodičnu penziju, pod istim se ne smatra školovanje koje dijete nastavi u školi istog ili nižeg ranga od one koju je već završilo;
- Mjesečni iznosi penzije koja nije mogla biti isplaćena jer korisnik nije dostavio potvrdu o životu, potvrdu o školovanju, prijavio promjenu adrese ili dostavio drugi dokaz neophodan za isplatu, naknadno će se isplatiti najviše za 12 mjeseci unazad računajući od dana kada, po dostavljanju potrebnih dokaza za isplatu penzije, korisnik podnese zahtjev za isplatu;
- Ako steknete pravo na dvije ili više penzija, možete koristiti samo jednu od tih penzija, po sopstvenom izboru;
- Član porodice nema pravo na porodičnu penziju ako je pravnosnažnom presudom osuđen za krivično djelo čija posledica je smrt lica od koga se izvodi pravo na porodičnu penziju;
- Pravo na porodičnu penziju prestaje članu porodice koji usljed nastale promjene više ne ispunjava uslove za sticanje i korišćenje tog prava;
- Korisniku porodične penzije, koji se zaposli ili obavlja samostalnu djelatnost na teritoriji Crne Gore ili u inostranstvu, obustavlja se isplata penzije. Izuzetno, djetetu korisniku porodične penzije koji se zaposli ili obavlja samostalnu djelatnost dok ima pravo na porodičnu penziju, ne obustavlja se isplata penzije. Takođe, penzija se ne obustavlja ni korisnicima porodične penzije koji obavljaju poslove po osnovu ugovora o djelu, odnosno poslove po osnovu autorskog ugovora, kao i poslove po osnovu drugih ugovora kod kojih za izvršen posao ostvaruju naknadu, a nijesu osigurani po drugom osnovu;
- Korisnik penzije može ovlastiti drugo lice da u njegovo ime prima penziju, a ovlašćenje važi najduže 12 mjeseci, nakon čega se može obnoviti;
- Penzije se utvrđuju u mjesečnom iznosu i isplaćuju unazad;
- Rok za donošenje i dostavljanje rješenja je 30 dana od dana pokretanja postupka;
- Pensioner je dužan da prijavi svaku promjenu koja je od uticaja na pravo ili obim korišćenja tog prava, u roku od 15 dana od dana nastale promjene,
- Fond penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore je na svojoj internet prezentaciji www.fondpio.me aktivirao uslugu virtuelnog asistenta (chatbot), koji je simbolično nazvan PIO Agent, razvijenu u cilju olakšavanja pristupa opštim informacijama o pravima iz penzijskog i invalidskog osiguranja (PIO),
- Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju propisano je da osiguraniku koji je ostvario pravo na srazmjernu penziju u skladu sa međunarodnim ugovorom, sa prebivalištem na teritoriji Crne Gore, pripada iznos u visini razlike do najnižeg iznosa penzije, ako mu je iznos penzije utvrđen po ovom zakonu i inostrane penzije obračunate prema važećem deviznom kursu na dan podnošenja zahtjeva za isplatu razlike, manji od iznosa najniže penzije.

 Bul. I. Crnojevića 64, 81000 Podgorica

 +382 20 403 808

 info@fondpio.me

 www.fondpio.me
